

RUDOWSKI S., TOBOLEWSKI J., 1973, *Barrier island on the Gull Reef (Puck Bay, PolishBaltic Coast)*, Acta Geologica Polonica, 3, 522-538

TOMCZAK A., 2004, *Wybrane zagadnienia z przeszłości geologicznej i przyszłości Półwyspu Helskiego*, GTN, KBM PAN, UG IO, Gdańsk

WRÓBLEWSKI R., 2008, *Zmiany zachodniej części Półwyspu Helskiego*, Landform Analysis, SGP, Poznań, Vol. 9: 226-227

WRÓBLEWSKI R., 2008 (w druku), *Lithodynamical facies of the sandy barrier, Hel Peninsula example*, Oceanological and Hydrobiological Studies, Gdynia

Akumulacja osadów w stawach bobrowych w okolicy Trzebcin (powiat tucholski)

Mirosław Rurek

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Instytut Geografii, Zakład Badań Czwartorzędu

W okolicy Trzebcin w powiecie tucholskim dość licznie występują aktywne i opuszczone stawy bobrowe. Zlokalizowane są na ciekach, rowach i kanałach (6 stawów) oraz jeden w niszy źródłkowej. Aktywność bobrów na tym terenie datuje się na połowę lat 90-tych, jednak reintrodukcja przeprowadzana była już w połowie lat 70-tych. Budowanie tam przez bobry powoduje zalanie płaskiego dna bądź samego koryta cieku. Dzięki temu można wyróżnić stawy główne (o większej powierzchni) oraz pomocnicze (o mniejszej powierzchni). Stawy bobrowe stanowią małe zbiorniki pod względem powierzchni (od 15 do 2000m²). Wysokość tam nie przekracza 2m, a ich długość jest zależna od rzeźby terenu. W stawach głównych tamy są kręte, a długość ich mieści się w przedziale 26m – 54m. Długość tam w stawach pomocniczych nie przekracza 4m. Dzięki zróżnicowanemu przepływowi wody w ciekach dochodzi do akumulacji osadów mineralnych i organicznych. Większą miąższość mają osady mineralne, które stanowią głównie piaski średnioziarniste budujące sandr Wdy. Miąższość osadów piaszczystych mieści się w przedziale 5cm – 25cm. W stawach widoczna jest również akumulacja osadów w formie stożków napływowych, związana z zanikiem prędkości przepływu wody. Poza osadami piaszczystymi osadzają się również osady

organiczne. Miąższość tych osadów waha się w przedziale od 2cm – 5cm. Ich rozkład przestrzenny jest większy niż piaszczystych. Akumulowane są w stawach głównych, w takich miejscach, w których jest brak przepływu bądź jest on bardzo mały. Osady organiczne dostarczane są bezpośrednio z otoczenia stawów. Natomiast osady piaszczyste, których objętość jest duża dostarczane są z nor bobrowych oraz osuwisk. Największy udział w dostawie osadów mineralnych mają jednak nory bobrowe. Obliczenia wykazały, że w stawach akumulowanych jest około 350m³ osadów mineralnych, z czego na nory przypada około 20m³. Nie jest to wartość ostateczna, ponieważ nie jest znana całkowita długość nor. Natomiast z osuwisk dostarczanych jest około 10m³ osadów. Pozostałą część osadów dostarczonych do stawów stanowią osady przetransportowane w trakcie erozji koryta do stawów oraz osady pochodzące spoza doliny, przede wszystkim z obszarów użytkowanych rolniczo. Dostawę osadów z wysp morenowych utrudnia jednak roślinność. Stawy bobrowe mają swoje odbicie w genezie osadów. Z literatury znany jest przypadek, w którym opisany jest pokład torfu utworzony w stawie bobrowym. W obszarze badań zlokalizowany jest jeden staw, który może zostać wypełniony osadami organicznymi w przyszłości.

Zmienność morfologiczno litologiczna strefy brzegowej Petuniabukta na odcinku Wordiekammen – Ebbaelva (Spitsbergen Zachodni)

Mariusz Samołyk, Jacek Tylkowski

Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Instytut Paleogeografii i Geologii, Stacja Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Białej Górze

Główny problem badawczy dotyczy analizy morfologicznej i litologicznej strefy brzegowej zatoki Petunia, która odzwierciedla warunki brze-

gowe strefy polarnej. Zakres opracowania dotyczy sporządzenia dla obszaru badań mapy hipsome-